

Täysistunto

Keskiviikko 11.11.2020 klo 14.00—20.56

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 144/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 18/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Avaan yleiskeskustelun. — Esittelypuheenvuoro, edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.41 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan valtiovarainvaliokunnan verojaoston puheenjohtajan ominaisuudessa suoritan nämä valiokunnan mietintöjen esittelyt.

Tässä on kysymys parafiinisen öljyn tukemisesta, tai oikeastaan tavallaan tuen poistosta, ja tätä esitystähän meidän valiokuntamme puoltaa sitten muuttamattomana. Tämä on tarkoitus tehdä kolmessa vaiheessa, ja yhteensä valtiontaloudellinen vaikutus on sitten 115 miljoonaa euroa. Sanottakoon heti alkuun, että valiokunnassa pidimme tärkeänä sitä, että tämä tuen poisto tapahtuu nimenomaisesti vaiheittain, jotta sitten on mahdollisuus siihen pikkuhiljaa totuttautua.

Me siis pidämme tätä perusteltuna, esitämme sitä muuttamattomana hyväksyntään. Osa asiantuntijoista piti tätä huonona esityksenä, mutta me perustelemme aika paljon tässä mietinnössämme, miksi tämä tulee tehdä näin. Yksi — ei merkityksetön — asia on se, että tässä eräällä tavalla on käynyt perusteettomaksi tämä verotuki. Se johtuu taas siitä, että me puhumme EU:sta ja sen direktiiveistä ja niin sanotusta kielletystä valtiontuesta, ja nyt tämä toimintaympäristö tavallaan on muuttunut siten, että enää sille ei ole samanlaista perustetta, siis sitä, että tällä verotuella olisi ympäristöpoliittisia myönteisiä vaikutuksia, sillä niitä ei ole enää olemassa. Ajoneuvokalusto on kehittynyt, ja alun perin tämä verotuki perustui siihen, että sillä nimenomaisesti oli lähipäästöihin myönteisiä ympäristövaikutuksia taajama-alueella, esimerkiksi bussiliikenteessä. Nyt näitä ei enää ole olemassa, joten valiokunta katsoo, että tältä osin tämä verotuki olisi perusteeton, ja siten tässä on myös EU-oikeudellinen ongelma olemassa.

Toinen seikka, mihin tässä mietinnössä puutummme tekstein, on se, kun hieman käsittelemme tätä, kun osa asiantuntijoista myös oli sitä mieltä, että tämän verotuen poiston tulisi koskea vain fossiilista, mihin taas perustelemme, että tämä valittu tie on oikea siksi, koska nimenomaisesti tässä tapauksessa parafiinisen polttoaineen raaka-aineen fossiilisuudella

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

tai uusiutuvuudella ei ole sinänsä merkitystä. Ja kaiken kaikkiaan tässä järjestelmässä veromalli ottaa huomioon nämä päästöt hiilidioksidiveron kautta.

Eli tässä lyhykäisyydessään valiokunnan mietinnön ydinasiat.

17.44 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kokoomus ja kristillisdemokraatit ovat valtiovarainvaliokunnassa jättäneet vastalauseen tähän esitykseen, ja käyn nyt muutaman keskeisen näkökulman läpi, miksi olemme tähän ratkaisuun päätyneet.

Ensinnäkin tämä ajankohta, milloin käsittelemme tätä lähipäästöalennuksen poistoa, on ehkä pahin mahdollinen, jos ajatellaan Suomen talouden tilannetta, meidän teollisuutemme tilannetta, kuljetusalan tilannetta. Näin ollen tässä syvimmän kriisin keskellä, kun yrittäjät taistelevat mahdollisen konkurssin ja pystyssä selviytymisen välillä ja kymmenientuhansien ihmisten työpaikat ovat uhattuina, soisi kyllä myös hallituksen käyttävän harkintaa ikään kuin tämän yleisen talouden tilanteen näkökulmasta, milloin näitä esityksiä tullaan käsittelemään.

Toisena huomiona tuon esille sen, että hallituksen toimesta on tuotu eduskuntaan ja hyväksyttykin jo 250 miljoonan euron polttoaineverojen korotukset ja tämän esityksen vaikutus on fiskaalisesti noin 115 miljoonaa euroa. On totta, että lähipäästöalennuksen poistaminen ei vaikuta sataprosenttisen uusiutuvan dieselin elikkä vaikka Neste MY -dieselin verokohteluun, koska siitä joka tapauksessa maksetaan EU-minimitasoinen vero. Kuitenkin täytyy muistaa se, että kun meillä on aika paljon markkinoilla näitä seoksia, missä on vaikka 70 prosenttia tai 80 prosenttia fossiilista osuutta ja loput ovat sitten taas tätä uusiutuvaa, niin näihin kaikkiin seoksiinhan tämä lähipäästöalennuksen poisto vaikuttaa ja se tulee nostamaan näiden kaikkien seoksien pumppuhintaa. Näin ollen siis kyllä tämä todella tulee näkymään myös tuolla liikenteessä ja niissä kustannuksissa, mitä ihmiset tästä joutuvat maksamaan.

Olemme tuoneet esille, että tämä lähipäästöalennus olisi perusteltua käsitellä osana isompaa liikenteen verotuksen kokonaisuutta, jolloin voitaisiin myös hakea tapaa siihen, miten ikään kuin kustannusneutraalilla tavalla tätä poistoa voidaan käydä läpi, mutta tämä ajankohta on siis huonosti harkittu.

Lausunnoissa on tuotu esille myös se, että ottaen huomioon Suomen vanha autokanta voisi olla perusteltua, että lähipäästöalennusta vielä pidettäisiin joitakin vuosia voimassa, jolloin se nimenomaan tukisi myös näiden uusimpien, puhtaampien polttoaineiden käyttöä ja siten nämä asiat menisivät yhtä aikaa, puhtaammat polttoaineet ja autokannan uudistuminen.

Tässä nyt oikeastaan, herra puhemies, nämä keskeiset näkökulmat.

17.47 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Marttisen tekemää esitystä.

Tuntuu siltä, että tämä meidän nykyinen hallitus on ottanut ihan erityiseksi silmätikukseen tavalliset suomalaiset autoilijat. Tavallisia suomalaisia autoilijoita halutaan kurittaa vähän vasemmalla kädellä ja myös siitä keskeltä keskustankin toimesta. Nyt esimerkiksi 1.8. tänä vuonna tuli voimaan koko 2000-luvun eli koko vuosituhaten suurin korotus polttoaineveroon — siis suurin korotus koko 2000-luvulla tavallisille suomalaisille dieselauton käyttäjille ja bensa-auton käyttäjille. Keskellä syvintä koronavirusta tämä Sanna Marinin hallitus tekee tällaisen ratkaisun ja tekee sen muuten vielä keskustalaisen valtiovarainministerin esittelystä. Kyllä tätä on ihmetelty, arvoisat keskustalaiset, tuolla maa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

kunnissa, millä tavalla siellä enää tulevaisuudessa pärjää. Monelle oma auto on tässä pitkien etäisyyksien maassa vain yksinkertaisesti välttämätön kulkuväline.

Samaan aikaan tämä hallitus valmistelee tiemaksuja tai ruuhkamaksuja, jotka ovat raju työssäkäynnin vero, joka tulee nimenomaan iskemään kovalla tavalla sinne maakuntien ja seutukaupunkien ihmisiin, jotka joutuvat käyttämään omaa autoa ja käymään töissä esimerkiksi Kehä kolmosen sisäpuolella. Ja samaan aikaan keskusta on kaivanut esiin jo lukuisat kerrat haudatun, satelliittipaikannukseen perustuvan autoilun verotuksen. Nyt viimeksi valtiovarainministeri Matti Vanhanen esitti, että autoilun verotus perustuisikin tulevaisuudessa siihen, että autoilijoita seurattaisiin. Tämä järjestelmä itse asiassa on äärimmäisen kallis rakentaa, ja sen vuosikustannukset ovat erittäin korkeat. Ja en ymmärrä, että se pihtiputaanmummo tai takahikiänvaari siihen Mazdaan tai Corollaansa tällaisen laitteen tarvitsisi. Ne vuosikustannukset tulevat olemaan korkeammat kuin näiden autojen käyttö tällä hetkellä. Ja kun meillä on jo polttoainevero, joka itse asiassa on käyttöön ja kulutukseen perustuva vero, niin en ymmärrä, minkä takia tarvitaan vielä tällainen uusi, seurantaan perustuva satelliittipaikannusjärjestelmä. Ja se muuten on myös jollain tavalla epäilyttävä muutenkin eli seurantajärjestelmä, vaikka keskustan ryhmäpuheenjohtaja, edustaja Kurvinen sitä puolusteli ja sanoi, että onhan meillä jo puhelimet. On totta, että se on jokaisen oma valinta, minkälainen puhelin on ja pitääkö sitä matkassa, mutta on aivan eri asia, jos valtio pakottaa autoon asentamaan seurantajärjestelmän.

Ja sitten ihan viimeisenähän sosiaalidemokraattien liikenneministeri Harakka on väläytellyt sitäkin, että polttoaineveroa korotettaisiin edelleen lisää ja sitten sitä kompensoitaisiin meille maaseudulla asuville niin, että kun minä menen tankkaamaan, niin minun tililleni tulisikin rahaa, ei sieltä menisikään rahaa, eli kaupungissa asuvat kustantaisivat edustaja Heinosen auton tankkaamista, ja lisäksi vielä, jos on pienituloinen, saisi tuplatilityksen sinne tilille. Edustaja Zyskowieczhan jo kävi bensatankilla kysymässä, tuliko sinne tilille nyt rahaa vai menikö sieltä rahaa. Ja jos on pienituloinen maaseudulla asuva — mihin muuten, tähän liikenneministeri Harakan 40 000 euron kotitalouden tulotasoon, iso osa suomalaisista lukeutuu — niin kyllä se olisi raju autoilun kustannusten lisääminen ennen muuta kaupungeissa asuville.

Mutta sitten tämä parafiininen dieselöljy. On vaikea ymmärtää, että tällä hallituksella ainoa yritystuki, [Pia Viitasen välihuuto] jota ollaan valmiita leikkaamaan, on se, mikä kohdistuu puhtaampiin dieselöljyihin. Keskellä koronavirusta, kun kuljetusala on ahdingossa eikä kalusto ole vielä siinä kunnossa kuin sen pitäisi olla silloin, kun parafiinisen dieselöljyn poisto tehdään, on mahdotonta ymmärtää, että tämänkin esityksen, joka kurittaa suomalaisia yrittäjiä, keskustasta on voinut nyt hallituksessa hyväksyä. Sen takia kannatan edustaja Marttisen tekemää ehdotusta, että ei tätä uudistusta pidä nyt tehdä, ei keskellä koronavirusta eikä tässä kalustotilanteessa, vaan sen aika on sitten joskus tulevaisuudessa, kun parafiininen dieselöljy ja tämä peruseriaate ovat kaluston uusiutumisen myötä siirtyneet pois. Nyt te laitatte jälleen suomalaiset yrittäjät, tavalliset tien käyttäjät maksumiehiksi.

17.53 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Heinosen puhe kirjoitti monenlaisia ajatuksia. Voisin todeta ainakin sen, että jos en nyt aivan väärin muista, niin kokoomus on vuodesta 2015 lähtien ollut kolme kertaa korottamassa liikennepolttoaineiden valmisteveroja. [Mikko Lundén: Onko näin?] Voitte korjata, jos tämä luku on virheelinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

Todettakoon ensinnäkin se, että parafiinisen dieselin verotuelle ei ole enää perusteita, kun otetaan huomioon ajoneuvoissa tapahtunut päästöjen puhdistusteknologian kehitys. Aikanaan tukea tarvittiin lähipäästöjen vähentämiseen, mutta nykyautoista näitä ei enää tule saman tapaan kuin aiemmin: aika on ajanut tämän verotuen ohi. Kokoomus esitti ennen eduskuntavaaleja yritystukia karsittavaksi 300 miljoonalla eurolla. Nyt kun hallitus on esittänyt konkreettisen toimen, jolla hyödyttömäksi käyneestä verotuesta luovutaan, [Timo Heinonen: Ei ole hyödytön!] niin tämäkään ei käy, vaan oppositio tehtailee vastalauseita. Tämä konkretisoi sen, että yritystukien karsimisesta puhuminen on helppoa mutta muutosten tekeminen on todella vaikeaa. [Timo Heinonen: Te karsitte niistä puhtaimman, ette niitä haitallisia!]

Kokoomus on huolissaan polttoaineiden hinnasta. Samaan aikaan puolue on tavoittelemassa uusien autojen autoverosta luopumista ja sen maksattamista pienituloisilla. [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] Autoveron tuoton korvaamiseen tarvitaan noin 130 euron korotus vuotuisen ajoneuvoveroon ja lisäksi noin 10 sentin korotus bensiinin ja dieselin litrahintaan. [Timo Heinonen: Kokoomus ei sellaista kannata!] Tämä kohtelisi epäreilusti vanhoilla autoilla ajavia. Lisäksi se olisi karu muutos teollisuudelle, jonka kuljetuskustannukset kallistuisivat. [Timo Heinonen: Kokoomus ei kannata semmoista!]

Tässä nyt ei ole kysymys kevyestä polttoöljystä, mutta on varmaan paikallaan todeta, että kokoomus esitti viime syksynä omassa vaihtoehtobudjetissaan myös muun muassa maatalouden energiaveronpalautuksen poistamista fossiilisten polttoaineiden osalta. Kokoomus ajoi siis — ja ajaa ilmeisesti edelleen — maataloudelle kohdistuvaa veronkorotusta, tulonalennusta. Vieläkö tämä tavoite on voimassa? [Kimmo Kiljunen: Onko näin, edustaja Heinonen?]

Tarpeettomaksi käynyt parafiinisen dieselin verotuki poistuu kolmessa vaiheessa: ensi vuoden alusta tukea vähennetään 1 sentillä litralta, vuoden 2022 alusta 2 sentillä litralta ja loput 2 senttiä vuoden 2023 alusta. Parafiinisen dieselin tuen poistamisen tarkkaa vaikutusta dieselin tankkihintaan on vaikeaa arvioida, koska ainakin osittain tämä parafiininen diesel korvautuu halvemmalla, ei-parafiinisella polttoainelaadulla. Joka tapauksessa muutoksen vaikutus dieselin hintaan on erittäin vähäinen ja ensi vuonna siis selkeästi alle 1 sentin litralta joka tapauksessa. Edustaja Marttinen totesi täällä aivan oikein sen, että 100-prosenttisena myytävän parafiinisen T-luokan biodieselöljyn verotus ei kiristy, sillä siitä kannettaisiin muutoksen jälkeen edelleenkin veroa 33 senttiä litralta, joka on EU:n vähimmäisverotason mukainen.

17.57 Ville Kaunisto kok: Arvoisa puhemies! Tuntuu olevan päivästä toiseen se teema, että hallituspuolueen edustajat eivät keskity oman lakialoitteensa puolustamiseen vaan keskittyvät siihen, mitä kokoomus on tehnyt, tekee, ehkä tekee ja niin edespäin. Jos teillä on niin suunnaton tarve tietyllä tavalla hakea sitä hyväksyntää kokoomuksen teoista, niin lähtekää mukaan siihen ansiotuloverojen laskemiseen. Siinä sitten voidaan yhdessä kehua toisiamme, mitä ollaan saatu aikaiseksi.

Mutta kuten tässä edustajat Heinonen ja Marttinen ovat äärimmäisen hyvin kuvailleet meille tätä kyseistä esitystä, niin kyllähän me voimme varmasti kaikki tässä salissa kuitenkin olla sitä mieltä, että se esitys, joka hallitukselta tulee, ei vain yksinkertaisesti ole kannatettava.

Se, mikä itseäni ihmetyttää, on se, että tuntuu, että olen täällä päivästä toiseen keskustelemassa, puhumassa Suomen teollisuuden ja yrittäjyyden puolesta ja joka kerta joudun pet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

tymään niihin hallituksen esityksiin — no, tämä on ehkä vähän karrikoidusti sanottu, mutta kuitenkin. Tämä on todella ikävää. Kun meidän pitäisi tässä tilanteessa tukea meidän teollisuutta, meidän yrittäjiä, niin toiminta ei ole sen mukaista. Se kilpailukyky, kilpailukyky, kilpailukyky — se ei synny veroja lisäämällä, se on yksinkertaista matematiikkaa siinä mielessä. Suurimman kriisin keskellä meillä ei yksinkertaisesti ole varaa riskeerata työpaikkoja, ja niistähän kilpailukyvyssä pohjimmiltaan on aina kysymys: työpaikoista, suomalaisten ihmisten työpaikoista, ja sitä kautta paremmasta elämästä ja mahdollisuudesta vaikuttaa omiin valintoihin. — Kiitos.

17.59 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Vielä aivan lyhyesti asiasta, kun kunnioittamani, kokenut edustaja Kiviranta innostui pitämään puheen. Totean vain edustaja Kivirannalle, että pitää paikkansa, että kyllähän myös aikaisemmat hallitukset ovat polttoaineveroa kiristäneet, mutta keskeisenä erona tähän vasemmistohallitukseen: Edellinen, Juha Sipilän erinomainen keskustaoikeistolainen hallitus laski yli 1,3 miljardilla eurolla ahkerien, työtä tekevien suomalaisten palkkaveroa. Tämä oli yksi keino ikään kuin hakea sitä välillistä veropohjaa sille, että se kaikkein tärkein eli se, joka nousee aamulla ja lähtee töihin, näkee tilinauhassaan eron verrattuna siihen toiseen — häneen, joka ei nouse eikä lähde. Näin ollen minusta näitä asioita ei edes pitäisi tässä salissa nyt lähteä sekoittamaan, sillä tämä hallitus kiristää verotusta laajasti ja velanotto lähti yli miljardilla kasvuun sen jälkeen, kun tämä hallitus oli ohjelmansa tehnyt, eli kyllä tämä suunnanmuutos on kuitenkin melkoinen.

Edustaja Kiviranta myös tavaili tätä asteittaista poistoa ja ikään kuin sitä, mikä tämän parafiinisen dieselöljyn lähipäästöalennuksen poisto sitten tulee olemaan. Pitää paikkansa, että esitys on ihan perustellusti valmisteltu siinä mielessä, että tämä poisto on jaksotettu, mutta vuoden 23 tasossa puhutaan kuitenkin 5 sentin vaikutuksesta per litra. Jos ajatellaan, että tämä tulee siis sen päälle, että hallitus on jo tehnyt 250 miljoonan euron polttoaineveronkorotukset, niin kyllä kuitenkin puhutaan minusta aika mittavasta kokonaisuudesta, jos katsotaan vaikka ihmisiä, jotka ympäri maakuntaa sitten ajelevat ja haluavat leipänsä ansaita.

Totean vielä sen, että minusta myös lausunnoissa, kun kävin ne huolella vielä läpi, kyllä selvästi näki sen, että teollisuus, yrittäjät ja kuljetusala suhtautuvat varsin kriittisesti tähän esitykseen, ja siis ymmärrän sen hyvin. Kun Suomen talous on tällä hetkellä aivan kuralla, meillä on kansallinen kriisi päällä ja kuljetusala, teollisuus ja yritykset ovat pulassa, niin minusta on hallitukselta erittäin huonoa harkintaa tuoda tämä esitys tämän pahimman kriisin keskellä eduskunnan käsittelyyn. Olisi ollut aivan perusteltua laittaa tämä nyt jäihin ja noudattaa näitä meidän perusteluitamme siitä, että autokannan uudistuminen ja puhtaammat polttoaineet käsi kädessä, ja sitten myöhemmin palataan tähän asiaan, kun aika on taas parempi.

18.02 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kiviranta piti puheenvuoron täällä eduskuntasalissa. Hän ei vastannut kysymyksiin, joita täällä on tuotu esille, vaan viritteli enempien olkiukkoja, ja tuntui siltä, että menivätkö nyt puheenvuorot sekaisin: oliko tämä se tupailtaan tehty puheenvuoro, jolla piti keskustalaisia viimeisiä kannattajia vielä vakuutella pysymään rivissä mukana? Ei se kyllä kovin hyvin tähän vasemmistohallituksen politiikan tukemiseen sopinut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

Edustaja Marttinen tuossa vastasi jo hyvin siihen, miten edustaja Kiviranta näitä olkiukkojaan viritteli. Tämä kertoi osatotuksia Juha Sipilän hallituksen toimista. Silloin työveroa kevennettiin. Jos polttoaineveroa korotettiin, niin samaan aikaan autoveroa kevennettiin, ja koko ajan huolehdittiin siitä, että kokonaisveroaste laski — ei noussut, vaan laski. Ja nyt kun te olette vasemmistohallituksen pönkäpuolueena, niin te teette niin, että kaikkia veroja kiristetään, kokonaisveroaste nousee, autoilun verotus nousee, työn verotus nousee ja kaikki muut, ja silloin tullaan siihen... [Hannakaisa Heikkinen: Miten tämä liittyy käsiteltävään asiaan?] — Siis tässä puhutaan liikenteen verotuksesta. [Hannakaisa Heikkinen: Mutta ette te!] — Juuri puhun siitä. [Hannakaisa Heikkisen välihuuto] — Juuri puhuin siitä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin, edustaja Heinosenella on puheenvuoro.

Niin, nyt tullaan siihen, että tehdään vielä näiden aiemmin tehtyjen korotusten päälle tämä muutos parafiinisen dieselöljyn tukeen, jota edustaja Kiviranta kuvasi äsken turhaksi tueksi, mutta ei se sitä ole suomalaisten yrittäjien mielestä, teollisuuden mielestä, ei kuljetusalan mielestä, jotka ovat tätä teidän esitystänne vastustaneet. Ja silloin tietysti olemme siinä tilanteessa, että politiikalla on vaikutusta, ja onneksi tälle vasemmistopolitiikalle on olemassa myös vastuullinen vaihtoehto, jossa kokonaisveroaste ei nousisi vaan nimenomaan luotaisiin tähän maahan uutta kasvua ja työllisyyttä.

18.05 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen esitteli tämän asian hyvin, ja edustaja Kiviranta käytti poikkeuksellisen painavan ja asiantuntevan puheenvuoron koskien tätä parafiinisen dieselöljyn verotuen jälkeenjääneisyyttä. Se on muodostunut tavallaan perusteettomaksi, sillä ei ole enää sitä merkitystä.

Täällä kokoomusedustajat ovat käynnistäneet laajan keskustelun autoilun verotuksesta ja vielä laajemmin ylipäätään tämän nykyisen hallituksen verolinjauksista. Ja kun te viittasitte siihen, että tässä rangaistaan yritystoimintaa ja yrittäjiä, niin kannattaa muistaa muun muassa sähköveron alennus, energiaveron uudistukset, jotka täällä on tehty, joilla nimenomaan on tultu elinkeinoelämää vastaan energiatuotannossa — siinä suhteessa tämäntyyppinen keskustelu on tarpeetonta, koska me joudumme katsomaan eri muotoja. Veroja kannetaan Suomessa sen takia, että julkiset palvelut täällä toimivat. Minun ei varmaan tarvitse, arvoisa puhemies, ruveta luettelemaan kaikkea sitä, mitä verotuksella tässä maassa hoidetaan, ne menevät kaikki yhteiseen hyvään tarkoitukseen. Ja jos niitä uudistuksia halutaan tehdä — niin kuin koronatukeakin, te olette kiittäneet sitä ja hetken kuluttua arvostellette velkaantumista. Tässä ei ole logiikkaa. Tässä ei ole, arvoisa edustaja Heinonen, logiikkaa.

Polttoaineverotuksesta tässä nyt on puhuttu, ja kun se on tässä aiheena kerran, niin sanon sen yhden ainoan lauseen, mikä on tässä selvä, edustaja Kivirantakin sen totesi. Riippumatta hallituksen väristä Suomessa, riippumatta hallituksen väristä Suomessa, polttoaineverotusta on kiristetty, ja yleensä se kiristys on ollut vain inflaatiotarkistuksiin. Sen mukaisesti kuin inflaatio etenee, jotta se verotuksen reaaliarvo säilyy, sitä nostetaan — ja niin teki tämäkin hallitus. Niin teki tämäkin hallitus, [Pia Viitanen: Ja edellinen!] ja silloin kannattaa, edustaja Heinonen, muistaa tämä, mikä siinä on taustalla. Ja teidänkin hallituksen ne ovat näitä korotuksia tehneet ja jatkossa tulee myöskin tekemään, jos te joskus sinne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

hallitukseen pääsette sitä vaihtoehtoista verolinjaanne edistämään. Toivon kylläkin, että se ei tapahdu hyvin pian.

18.07 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä tietenkin aika ristiriitainen olo jää, kun kuuntelee kokoomuksen linjauksia. Edustaja Kiljunen tuossa edellä niitä hyvin kuvasi, ja onhan, puhemies, niin, että viime kaudella kokoomus ja perussuomalaiset hallituksessa ollessaan nostivat muun muassa bensaveroa, sitä nostettiin viime hallituksen aikana, [Timo Heinonen: Puhutte vain osatotuutta!] ja se ei kyllä kokoomukselle edes riitä, nimitäin kokoomushan nyt esittää parhaillaankin sitä, että bensaveroa, dieselveroa ja ajoneuvoveroa nostetaan. [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] Mutta ei se mitään, edustaja Heinonen, kyllähän teillä myös veronkevennyksiä on esityksenä. Teillä tuntuu löytyvän kuitenkin rahaa esimerkiksi tuloverojen ylimmän marginaaliveron laskemiseen siten, että... Selvitimme asiaa, ja kävi ilmi, että kokoomukselta löytyy joku salaperäinen kukkaro, missä oli 300 miljoonaa varaa lahjoittaa kaikkein hyvätuloisimmalle suomalaiselle kymmenykselle. [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] Tästähan me keskustelimme, edustaja Heinonen, noin kuukausi takaperin tässä salissa. [Timo Heinonen: Teillä on vaihtoehtoisia totuuksia!]

Samoin teillä nyt löytyy tämän esityksen osalta, kun vastustatte tätä, 115 miljoonaa siellä piilokukkarossanne, ja seuraavassa pykälässä vastustatte alkoholiveron korotusta — taas teiltä löytyy 50 miljoonaa. [Timo Heinosen välihuuto] Mutta se on kummallista, että kun jollain sitten pitäisi rahoittaa sitä koulutusta tai vanhustenhoivaa, näitä tärkeitä asioita, niin viime kaudellahan kokoomus teki vaikka merkittäviä leikkauksia, historiallisen suuria leikkauksia, koulutukseen, eli kokoomus oli valmis leikkaamaan viime kaudella surutta koulutuksesta, ja nyt sitten täällä ollaan valmiit surutta olla keräämättä 115:tä miljoonaa veroeuroja tästä parafiinisesta dieselöljystä. Jotenkin katson niin, että toivoisin näinä kriisiaikoinakin — ymmärrän, että kokoomus haluaa puhua poliittisesti ja vaikuttaa äänestäjiin — että jotain sellaista tietynlaista, sanoisinko, maalais- tai muuta järkeä pitäisi olla mukana tässä kokonaisuudessa, mitä te tarjoatte. [Timo Heinonen: Tämä puhe sai fake news -leiman!]

18.09 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Pysyn kaikessa siinä, mitä äsken sanoin. Ymmärrän hyvin kyllä, että kokoomuksella on aika vaikeaa nyt olla oppositiossa, kun tämä hallitus harjoittaa erittäin yrittäjäystävällistä politiikkaa. Ainoa on sitten heittää herja, että tämä on vasemmistohallitus, mutta tämä hallitus tekee erittäin yrittäjäystävällistä politiikkaa. Olin hallitusneuvotteluissa keskustan vastuuneuvottelija veropolitiikassa ja pidin huolen siitä yhdessä muiden neuvottelijoiden kanssa, että yritysverotusta ei missään muodossa nosteta.

Edustaja Kiljunen tässä ihan oikein totesi, että tämä liikennepolttoaineiden veronkorotus on tämmöinen tyypillinen indeksikorotus, jonka kaikki hallitukset ovat aina tehneet. Ja lisäähän ei ole tulossa, tämä liikennepolttoaineiden valmisteveron korotus on nyt tehty.

Onhan tämä hallitus myöskin historiallinen siinä mielessä, että se on jakanut ennennäkemättömät yritystuet ja hoitanut hyvin tämän koronatilanteen.

18.10 Matias Marttinen kok: Herra puhemies! Täällä verojaoston puheenjohtaja lähti jo aika paljon laajentamaan tätä keskustelua, mutta pyrin pitäytymään tässä parafiinisessa dieselissä. Totean vain edustaja Viitaselle sen, että te voitte sitten lukea meidän vaihtoehto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

budjettimme, minkätyyppisiä linjauksia siellä on tehty [Pia Viitanen: Mielellään!] koskien ensi vuotta, ja voin vakuuttaa teille, että kyllä me olemme nämä asiat pohtineet ja mietti-neet kuntoon, eli ei tarvitse siitä pitää huolta.

Totean myös sen, että jos meillä on tilanne Suomessa, että pahimmillaan lisätulosta osa ihmisistä maksaa lähes 60 prosenttia veroa, niin voi kysyä salin vasemmalta laidalta, onko se teistä oikein. Pitkän aikavälin tavoitteena pitää siis olla se, että tehdystä työstä jää kai-kissa tilanteissa kaikille vähintään puolet käteen. Tietenkään tämmöistä esitystä ei tehdä yön yli yhtäkkiä yhdessä budjetissa, vaan kuten olemme tehneet viime vuonna vaihtoehto-budjetissa, niin tuloveron kevennys tullaan tekemään kaikille tulotasoin, ja tulemme käyt-tämään siinä sitten eri komponentteja hyödyksi siten, että eri tulotasoin ihmiset hyötyvät siitä ja että työnteon kannustimet paranevat. Onneksi kuitenkin salista löytyy myös puol-u-eita, jotka edelleen puolustavat työtä tekeviä suomalaisia.

Totean vielä edustaja Kivisaarelle, että taitaa kuitenkin olla niin, että kyllä kokoomuk-sella on helpompaa olla oppositiossa kuin keskustalla vasemmistopuolueen apupuolueena. On tietysti ollut ihan hienoa nähdä, että kovin kyllä keskusta on tässä viimeisen puolentois-ta vuoden aikana etsinyt näitä perusteita siihen, minkä takia mukana täytyy olla. Sinänsä annan kyllä edustaja Kivisaaren työlle tunnustusta, sillä olette siellä ainakin nämä pahim-mat vasemmiston hyökkäykset pystynyt torjumaan. [Pasi Kivisaari: Kiviranta!] — An-teeksi, Kiviranta. Kyllä, kyllä. Aivan, juuri näin. Kyllä, niin kuin Kivisaarikin tekee, mutta Kiviranta tekee vielä parempaa työtä. [Naurua] Juuri näin.

Ehkä, arvoisa puhemies, on aika lopettaa puhuminen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Se oli viisaasti sanottu.

18.13 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Puhutaan tässä nyt ihan vain muutama hetki vielä tätä yleistä veropolitiikkaa, kun kokoomus sen halusi välttämättä tässä aloittaa. Eli kyllä mielestäni, puhemies, se niin on, että nämä verolinjaukset kokonaisuudessaan, mitä tämä hallitus on tehnyt, puoltavat hyvin sitä perinteistä punamultalinjaa, että oikeudenmu-kaisuuden pohjalta mennään: pieni- ja keskituloisille helpotuksia, suurituloiset voivat hie-man enemmän [Timo Heinonen: Kaikkien verot nousee!] — hieman enemmän, se on koh-tuullista, edustaja Heinonen — näinä päivinä kantaa taakkaa. Me olemme vaikeassa tilan-teessa. Me olemme erittäin hankalassa taloustilanteessa. Joudumme tulevana vuosina miet-timään talouden sopeuttamista, ja silloin kyllä minä mielestäni nukkuisin yöni paremmin, jos tämänkaltainen arvopohja voittaisi sitten, kun mietimme näitä ratkaisuja talouspoliitti-sesti: se, että tehdään sitten vaikeita ratkaisuja mutta tehdään ne oikeudenmukaisesti. Siinä on sitä tietynlaista alkiolaista ja hyvin paljon sosiaalidemokraattista perinnettä, että sen pienen ihmisen puolella me olemme mutta sellainen vähän isompi ihminen voi hieman enemmän maksaa. Se periaate on hyvä ja se olkoon tästä eteenkin päin.

Puhemies! Sen verran nyt kuitenkin minä palaan vielä siihen perusasiaan, mistä tässä oli kysymys, eli tässä oli nyt kysymys tästä parafiinisen verotuen poistosta. Kaiken kaikkiaan objektiivisesti arvioiden tämä verotuki on muuttunut tällä hetkellä perusteettomaksi ja näin EU-oikeuden vastaiseksi verotueksi. Eli myös tästä on pohjimmiltaan kysymys, ei pelkäs-tään siitä, että haluamme tämän väen vängällä juuri nyt tehdä. Tietysti kun on monta pahaa — ei veronkorotus ole koskaan mukavaa — niin tämä ehkä lienee niistä lievin sellainen vaikutuksiltaan, mutta täytyy myös muistaa, että tässä on tämä ihan ulkoinen realiteetti,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

joka pakottaa meitä arvioimaan tilannetta tästä näkökulmasta, ja sen myös valiokunta tässä omassa mietinnössään, puhemies, toteaa.

18.15 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Keskustelunne herätti tällaisia pieniä ajatuksia minussakin.

Täällä on kiistelty siitä, kuka on korottanut veroja ja muita. Joo, se on totta, että sitä ovat tehneet kaikki hallitukset tähän asti. Oikeastansa se, mitä minä haluan sanoa, on se, että se oli keskustalta erittäin typerää, että he rupesivat puhumaan indeksikorotuksesta. [Timo Heinonen: Joo!] Siis myöntäkää, että te olette korottaneet veroja. Te puhutte indeksikorotuksesta. Jos te puhutte indeksikorotuksesta, niin ilman muuta teidän pitäisi nyt nostaa näitä verottajan hyväksymiä kilometrikorvauksia samalla tavalla. Esimerkiksi kansanedustajille nyt maksetaan sitten oman auton käytöstä — teidän pitää korottaa silloin niitäkin. Ja samaten työssä käyvän ihmisen pitää saada tehdä suurempi vähennys siitä työpaikan ja kodin välisestä kulkemisesta per kilometri. Että tuo on niin älytöntä, että puhutaan indeksikorottamisesta. Te niin kuin avasitte portin taas sille, että tämä hulluus jatkuu ja oravanpyörä pyörii. Nyt tämän indeksikorotuksenne ansiosta ammattiyhdistykset ja ammattiliitot ovat sitten taas vaatimassa lisää palkkaa, kun matkakulut ovat nousseet ja sitten pitää saada indeksikorotusta palkkoihinkin. Tämä on aivan älyvapaata touhua. Liikenteestä kerätään moninkertaisesti liikenteeseen sijoitettava rahamäärä. Miksi te ette voi tunnustaa, että te olette korottaneet veroja? Unohtakaa puheet siitä indeksikorotuksesta. — Kiitoksia.

18.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kun edustaja Viitanen vei tämän yleiseen verokeskusteluun [Pia Viitasen välihuuto] ja totesi, että veronkorotukset eivät ole koskaan kivoja, niin jäin ihan pohtimaan, että, edustaja Viitanen, teidän täytyy olla kyllä masokistiluonne, sillä te ette ole vielä löytänyt yhtään sellaista veronkorotusta, jota te ette olisi tehnyt. [Pia Viitanen: Hah hah!] Eli te näytätte nauttivan siitä, että veroja kiristetään. Luettelini äsken tuossa oikeastaan kaikki mahdolliset verot, mitä te olette kiristäneet. Hetken kuluttua täällä on seuraavana alkoholivero, sitä ennen olette tehneet koko 2000-luvun suurimman korotuksen polttoaineveroon, bensaan ja dieseliin, annatte työn verotuksen kiristystä, vaikka äsken yrititte Tammelan torille välittää viestiä, että Demari-lehti kirjoittaisi, että pieni- ja keskituloisille tulisi jotain kevennystä. Ei tule, kun kaikkien työn verotuskin kiristyy. Te ette tee sinne kevennystä, niin kuin teki muuten edellinen hallitus. Te annatte täysin väärän kuvan näistä kahdesta erilaisesta verolinjasta. Toinen oli työhön ja kasvuun kannustava verolinja, jota Juha Sipilän keskusta vielä kannatti. Siinä tehtiin niin, että kokonaisveroaste laski, työnteon ja yrittäjyyden verotusta kevennettiin, kannustettiin palkkaamaan uusia työntekijöitä, kannustettiin tekemään työtä ja työllistymään — ja autettiin muuten 140 000 työtöntä pois työttömyydestä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt takaisin otsikon aiheeseen.

Ja nyt tämän hallituksen riveistä, niin kuin tuossa edellä tuotiin esille, on ehdotettu vielä, että verotustakin sidottaisiin indeksiin. Nyt näitä korotuksia perustellaan niin, että yritetään puhua, että ne ovat joitain indeksikorotuksia, ja nyt tämän vasemmistohallituksen rivistä on jopa ehdotettu, että ne ihan tosiasiallisesti sidottaisiin indeksiin. Ymmärrän sen, sillä näitä korotuksia te olette tehneet joka vuosi. Olisi mukava vaan antaa niiden automaattisesti nousta silloin, kun näyttää siltä, että verotusta rakastaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, odotan, että seuraavat puheenvuorot liittyvät tiukasti tähän otsikon aiheeseen ja tähän kyseiseen hallituksen esitykseen. — Edustaja Kaunisto näyttää esimerkkiä.

18.20 Ville Kaunisto kok: Arvoisa puhemies! Kiitos luottamuksesta. Yritän olla tämän luottamuksen arvoinen.

Nyt on keskustelu nestemäisen polttoaineen valmisteveron korotuksesta, ja itselleni jäi vaan niin pahasti ottamaan korviin tuo pienen ihmisen puolella oleminen. Itse puhuin täällä ja olen nyt puhunut useampana päivänä nimenomaan teollisuuden kilpailukyvyistä, mahdollisuudesta olla yrittäjänä ja pärjätä yrittäjänä Suomessa, ja siitähän tässä kyseisessä esityksessä on kysymys. Jos nämä toteutuvat, niin se on se, mistä ne työpaikat tulevat. Ne eivät tule täältä käskemällä, vaan ne tulevat nimenomaan yrittäjiltä ja mielellään vielä niiltä yrittäjiltä ja todennäköisesti niiltä yrittäjiltä, jotka pärjäävät ja joilla on mahdollisuus palkata ihmisiä. Ja kyllä minä uskon, että työpaikkojen säilyminen Suomessa on juuri sen pienen ihmisen puolella olemista, ja minun mielestäni se olisi hyvin olennaista muistaa näissä keskusteluissa. — Kiitos.

18.21 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen valitettavasti poistui, ehkä osittain puhemiehen — ei voi sanoa pelottelusta — halusta keskittää huomio nimenomaan tähän kyseiseen asiakohtaan. Hän sitten häipyi. Minäkin haluaisin nimenomaan puhua tästä asiakohdasta siitä näkökulmasta, minkä edustaja Heinonen täällä tänään avasi, eli tämä parafiinisen dieselöljyn verotuen poistaminen hänen näkökulmastaan ja kokoomusedustajan näkökulmasta, kaikista, tarkoittaa veronkiristystä, ja hän hyvin voimakkaasti oli tänään veronkiristystä vastaan.

Arvoisa puhemies! Kyllä, tällä tuen poistolla on fiskaalinen merkitys. Se verohyöty, mikä siinä on, on noin 115 miljoonan euron arvoiseksi katsottu, ja seuraavassakin aiheessa, joka on alkoholiverotus, on 50 miljoonan fiskaalinen vaikutus. Mutta, edustaja Heinonen ja muutkin kokoomuslaiset edustajat — mutta viittaisin edustaja Heinoseen erityisesti: Tänään hän siis vastustaa veronkorotusta, ja eilen hän voimakkaasti puhui epäsuorasti veronkorotusten puolesta. Kun keskustelimme lisätalousarviosta, hän kiitti toimista, joita on tehty koronaepidemian suhteen, kiitti kunnille annettavasta tuesta, kiitti tuesta, mitä on annettu esittävälle taiteelle ja niin edelleen, ja totesi, että tätä ei voida velkaantumisella hoitaa. Hän oli tiukka velkaantumisen vastustaja, ja ainoa konsti hoitaa niitä on silloin veronkorotukset. Eli edustaja Heinonen puhui eilen toista kuin tänään, jolloin me hallituspuolueiden edustajat olemme tietysti hyvin epätoivoisessa tilanteessa. Meidän täytyy olla johdonmukaisia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä lopuksi verojaoston puheenjohtaja, edustaja Viitanen.

18.23 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Noudatan teidän toivettanne puhua tästä itse asiasta muutaman loppusanan, mutta sen verran sanon, että edustaja Heinonen, jota ei enää salissa valitettavasti näy, [Kimmo Kiljunen: Hänen henkensä vain!] kohdisti sanojaan minuun, että löytäisin vain veroja, joita korotan. — Ei, kyllä minusta on ollut ihan mukavaa sekin, että tässä hallituksessa olemme voineet nimenomaan keventää pienituloisimpien verotusta ja olemme tehneet perusvähennykseen ja eläketulovähennykseen muutoksia siten,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2020 vp

että se on suosinut veronkevennyksissä esimerkiksi tämän vuoden budjettiin pieni- ja keskituloisia palkan- ja eläkkeensaajia, sekä ihan perusvähennyksestään hyötyvät kaikki, eli siinä mielessä tämä veropolitiikka on nimenomaan ollut tuloeroja tasaavaa tälle vuodelle.

Ja miksi sitten näitä tietynlaisia kiristyslementtejä on mukana? Senhän me olemme käyneet todella monta kertaa tässä salissa läpi. Eli tämän juontaa juurensa siihen, että edelliskaudella tehtiin tämä kilpailukyky sopimus, kiky, joka syntyi tällaisena siksi, että kokoomus uhkaili pakkolailla, minkä seurauksena syntyi tämänkaltainen kiky, jossa muun muassa ahkerilta hoitajilta ja opettajilta leikattiin lomarahoja mutta myös tehtiin muutoksia näihin sosiaalivakuutusmaksuihin, joiden nostosta sovittiin silloin. Eli tämän on se historia, puhemies.

Mutta itse esityksestä totean oikeastaan sen saman, minkä edustaja Kiljunen tässä äsken toi, aika olennaisen, sen, että tämän on osa hallituksen kokonaisveropolitiikkaa sinänsä, ja tämä tässä on se fiskaalinen vaikutus, koska me tarvitsemme rahaa ihan tosissaan: totta kai terveydenhuollon menot, maksoi mitä maksoi, on maksettava, sillä nyt on kysymys ihmisten terveydestä ja hengestä tämän hirveän pandemian aikana sekä satsauksesta tulevaisuuteen, koulutukseen, lapsiin, ikäihmisiin, harrastusmahdollisuuksiin, kaikkeen tähän, ja totta on, että siihen me tarvitsemme veroeuroja. Ja minun logiikkani lähtee siitä, että silloin ne on otettava oikeudenmukaisella tavalla, ja tämä on ehkä yksi niistä vähiten ikävistä tavoista, vaikka sinänsä kyllä allekirjoitan sen, että eivät ole nämä polttoaineveronkorotuksetkaan koskaan yksinkertaisia. Ja siksi onneksi hallituksen linjana on sitten kompensoida pienituloisille sillä tavalla, että tehdään sosiaalietuuksiin indeksikorotuksia, toisin kuin edellinen hallitus teki ja niin poispäin, eli kokoomuksen kädenjälki näkyy siellä, ja tänä päivänä se näyttäytyy hieman sekavahkona talouspoliittisena linjana, mutta se on sitten toinen tarina se, puhemies.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.